

DZAKOPO

NOHO DZAIRA PEPA

Dzakopo Dzosepe
Dzesuho noma qeeteta
Dzerusaremu, Dzutea
Tii 50

Dzesu Kiristuho Oko Ma Boto Tupu
Besa Bisanaho Patisigi ma
Ttoka Ma Haba Samane

PASARAHO NOO

1 ¹Dzoobe Dzairamane:
Ohongaho oko ma boto minara nike haba maina painata sakaba tuuma oorami ana Dzakopo, Ohonga Mai ma Soopara Dzesu Kiristuho kokora abi noorake nikeho quba qeete.

BATTIGARA NAATE MEE SARIDZAKOI

²Dzairamane name, nike kaipo qesaqesa saridzorai oke hee, Quba bagenomaniqi hiibaridzo. ³Oi erake eete oorai. Nike Ohonga ai tataumami torona biranatemini nike oho battigara naatakoiki. ⁴Battigara naate qaamake nikeho oora ma qaara iso keke naate bamu teeta obero naataqu.

⁵Qate teei oho tete saridzaama naataquko, abi noi Ohonga tete quba qasa hiiremi noi bamu oho qoredza eetaquhe, baruna heenata abi minarake tete banaitoraita noi paha abi oke tete banaitakoi. ⁶Oonihe eto abi oi oho hou peu eetainohe, oi meenoma naatakoiki qasa hiibaridzoni.

⁷⁻⁸Oi utai besaho pouma aimami qohaba reretorai oho isakita abi hou peunomaho qupai eseri naatemi tete nohoi rasakinoma. Oonita etoqa abi oonomai hee, Anai Ohongahota mee saridzakoiki qupadzomai. Oi baamu.

TTUMA MINANOMAHO NOO

⁹Qate abi sepe teei nooka hiisi eetemi Ohonga noke ai qusubaitemi noi oho quba qaki naataridzoni. ¹⁰Qate abi ttuma minanomake Ohonga ai quratemi noi paha oho quba nookami nohota isanataridzoni.

Oonihe abi ttumaho dzaodzaonoma noi baa bittinaho qesa dzaetakoi. ¹¹Oi ete peite humamutu dzooromi bittina rumubami noho nee ma bau bamu naatoraiho isakita ttumaho dzaodzaonomai oho teteta dzaetakoita nookare.

OHONGAKE IKOBETAQUHO TETE BAMU

¹²Qate abi teei toronata battigara naate qaaraqo oio bagenoma. Oi teehe bahe apenei Ohongaho dzaodzaoke eetorai, Ohongai qaraqaraho barei nokoho matubata dzeebidzakoiqi hiireta. Oonita torona bamu naatemake abi oi oho barei dzeebire qaarakoi.

¹³Oho quba qangaho torona biranahimi eto teei hee, Naane quba Ohongai ana oho toronaisubiqi hiibaino. Oi teei Ohongake qangama tononaitaquho tete baamu. Oho qesa Ohongai teqaha abike qangama tononaitoraidzara baamunipamu. ¹⁴Abi noomaeho dza oi noke ikobete qangata dzeimami torona ooqata biranatorai. ¹⁵Biranate abike suqobiremi kahosa mee eetemi noi oho ipike baata saridzoraita teei dza nomeke soopara eetorare.

¹⁶Oonita dzairamane, nike eto oho noo oberama hiibaino. ¹⁷Torona bahe, ari qidza ma qonoqono bagenoma napaho irina oorai oio pei dzadza Mai napameho neta quratorai. Ma noho tete iso keke ooqi qangata qeemaquho isaki baamunipamu. ¹⁸Noomaeho qupa hiiremi noi noo meenoma nomeke napaho qupata dzaaromi napai ao biranateqi boto popo nohoho paiko quba naate oorai, dzoobe.

SINABIDZA QUSUBAITAQUHO NOO

¹⁹⁻²⁰Oho quba, Dzairamane, napai erake qupadzomare. Abi eto pureke noo sepesapeke hiibaino ma teehe dzauba eetaino. Oi abiho dzaubai te Ohongaho pobi naatoraidzara. Qate sinabidzaho meeke gama ao hairiamake nooka qusubaitare.

²¹Oonita quba ngiingi ma baabanoma abiho oora ma qaara sesero eetorai oke gama tume biireqa noo nikeho qupata dzaaromi oorai oke keba ma dzapata qusubaitemi noo oi nike ingonaitakoi.

²²Oonihe eto sama nikeme ikobeteqa tomama keke sinabidza nookainohe oke qusubaite qaarare. ²³Oi teei oke tomama nookaqi qusubaitaama naataqu noi abi sama moramorata nese ma pati nome mooqoraiho qesa, ²⁴mooqa papate ao isaki nome ruume naatakoi.

²⁵Qate Ohongai abi qangata qagaumorai tete oke teei qupadzoma soubidzaquko noi ruume naataama naate qusubaite tuumaqa baura tee ma teeke eesuca bamu qupa muunaquhe qidzanatakoi.

²⁶Qate teei hee, Oore anai sinabidzaho isaki ooniqi hiibaqu oho qanga bamuhe noi eteete nome soopara eetaama naataquko abi oi sama nome ikobetemi sinabidza nohoho meei baamu.

²⁷Nookare. Teei iiha ma dzoobidza nomeke soopara eete ttokaho qanga potti biireqi moomi toki mattarumi heme ma bamenoma oomi abi oonomake kokora eete qaaraqu oi bagenoma. Oke Ohonga Mai moomi sinabidza nohoi ikoikoho isaki bamuhe, meenipamu oni.

ABIKE NGIINGI EETAINGI NOO

2 ¹Dzairamane name, nike Dzesu Kiristu Soopara dzapanoma napameke ai tataumaqi ikanomake eeteqi qesaho ngiingi eetaqu? ²Oi erake eete oorai.

Abi bau senginoma teei sasa bagenoma dzaaro oomi abi habana ttoba qosana dzapidzanoma ooqi, ³nopo esese garuba nikehota dzuubami nike abi sasa bagenomaho dzapa qusubaitaqi hee, Oo nii baa erata habesoo. Oiqi hiireqa abi habanake hee, Eo nii qeeqata qoobareiqi hiibaquni mae hee, ⁴Qoo basata habesareiqi hiibaqu, oke eeteqi meeke nike qupa rasaki nikemeta oberama batabirorai.

⁵Dzairamane name nookao. Abi habana ttokana oorai nokoke Ohonga asateqi hee, Abi oonomai naho dzake eeteqi sinabidzaho meupunoma naate naho pobi mai etaridzoni hiireqi agobake oho naru hiiremi oorai. Oi meenipamu.

⁶⁻⁷Nike moomi apenei nike pupubirorai? Ma apenei Kiristuho dzapa nikeho irina oorai oke qanga hiireqi nikeke noota mootorai? Oi abi bise baisanoma ttuma minanomanita nike ikanomake eete nokoke qusubaitaqi abi habanake midzata mootorai?

⁸Paha hu noo qibanai hee, Nii sama niimeho quba dzasa eetoraiho isakita nii samaqana niimeho dzasa eetareiqi hiiremi sinabidzata qeetemi ooraita oke nike qusubaitaquko isanatakoi. ⁹Oonihe nike qesaho ngiingi eete hu noo oke riitemi kahosa naatorai.

¹⁰Oi teei hu noo minara qusubaitaqi teenaqake riitaquko noi minarake riitaquho isaki naatakoi. Oi Ohongai hee, ¹¹Nii eto apuata eetaingiqi hiireqi teena noi paha hee, Nii eto teete baataingiqi hiireta. Oonita nii apuata eetaama naateqi abi teeke teete baataquko nii hu noo minaraho ritarita abi naatakoi.

¹²⁻¹³Oho qesa nii abiho quba baruna heme eetaama naatemi Ohonga bamu niiho quba baruna heme eetaquhe, niike abi ritaritaho isakita maripa eetakoi. Qate nii abiho quba baruna heme eetemi baruna heme oi maripa oke kebaitemi Ohonga paha niiho quba baruna heme eetakoi. Oonita Ohongai saqosaqo tete biraitemi, oora ma qaara ma hibahiba nikemeta oho tete iiha qaarare, oio bagenoma.

AI TATAUMA MEEHO NOO

¹⁴Dzairamane name teei hee, Oo ana ai tataumoraqi hiireqa oho tete qusubaitaama naatemi oi isanataqu mae?

¹⁵Baamu, oi nomani mae nane, saseni mae dzaba teei ttoba ma bareamake oomi noho ttidza saa eetemi nikehota teei noke korabetaama naate sepeke hee, ¹⁶Dzoobe, nii eepa agimaqa keba ma dzapata tuumareiqā hiibaquko oi bamu isanataqu.

¹⁷Oho qesa teei too kakama ai tataumaho tomidzabari naate oho tete qusubaitaama naataquko noio gau ma keba.

¹⁸Oonita abi teei hee, Isanate teehe ai tataumai oora ma qaara nohota paana naatoraihe naho ai tataumai qupaqata keke ooraimi paha isanatorai. Oiqi hiibaquko noke ana hee, Eehe, ai tatauma niihoi qupaqata keke oomi tete apeta oke nii ana banaitemi ana moo qupadzomaqu? Bamuhe, ai tatauma nahoi oora ma qaarata paana naatemi ooqata nii ao khooba qupadzomakoi, oke ana nii pobi hiibakoi.

¹⁹Nookao! Ohonga teena ooraiho pobike nii nookami oi quba adzahahani mae? Idze, songenai Ohongaho nookami atti nokoke suqobirorai. ²⁰Oonita abi quseripo nii moorare. Ai tataumai oora ma qaara niikota ooraama naate qupa heeqata ooraquko oi gau kekeni.

²¹Nookare. Abarahamu eebobo napahoi Ohonga qusubaiteqi kiridza eetareiqi Isaaka khata nome haqanaitemi Ohonga Abarahamuke abi pobiniqi hiireta. ²²Oonita nii moomi ai tataumai oora ma qaara nohota baura eesumi oora ma qaara nohoi ai tataumaho mee naateta.

²³Naatemi napai nohoke isaitemi hee, Abarahamui Ohonga nooka hiisi eetemi Ohonga noho dzapake abi pobiho ttarita moototaiqa qeetemi noo oi ooqata meenoma naateta. Paha Ohongai hee, Abarahamui anake dzaira eetoreiqi hiireta. ²⁴Oonita nike moomi ai tataumai qupata keke bahe, abiho oora ma qaarata gama baura eetemi Ohonga oho abike pobiniqi hiibakoi.

²⁵Oho qesa Rahaba atapa sama sesenomanihe, noi Isirae abiho dzudzu ma soogimo kokora qidzake eeteqi tete qeba neta dzoobiremi oho quba Ohonga noke pobiniqi hiireta.

²⁶Qate abi teehe sumasa biranatemai noi baataho isaki oni. Oho qesa ai tataumai abiho qupaqata keke ooqi oora ma qaara nohota paana naataama naataqu oi paha baataho isaki kekeni.

ETEETEHO NOO BAMENOMA

3 ¹Dzairamane name, qesa ma nanai abi tete banaitorai nanake Ohongai mekoqoma pobitaridzonita eto sama qusubaite nikehota samanei banaita naatareiqi beedzabeedza eetaino. ²Oi napai gamaqa quba qesata obero naatoraihe, teei banaita noo hiireqi eto oberama hiibaino. Noi ago idzoidzoke ooqa qupa ma sama nome gama soopara eetaquko oio isaki naatakoi.

³Qate abi napai oosi too dzoge suutoqi teeta tuumare dza eete ooqata dzeimami nokoho sama qusubaite tuumorai. ⁴Oho qesa sisima mimiqapa

oke uta mina huitemi beedzaema tuumoraihe, oho mai teeta tuumare qupadzomaqi poo gattiqata pobitemi ota tuumoraiho tete qupadzomare.

⁵Oi eteete napahoi quba gattinqaqanihe noo minaqipake hiibaridzoni. Idze, iina gattiqqa moosohimake abaqasa mina ao qaite gabi eetakoi!

⁶Oho qesa eteete oi oko ma sama napahota ooqi ttoka ma haba minaraho qanga oho hihidza naatemi libadza oke qeeremi qupa humamutu peitemi oho quba sasa qaitakoita qupadzomare.

⁷Qate kabira qesaqesa, oi neeni mae dzootata, kabira obanani mae torana, oke abi kebaitemi noo qusubaho isaki naatako, tete oke eetorai.

⁸Qate abiho eteete oke apei kebaitemi isanataqu? Oi attinomanipamu abike baatata mootakoi.

⁹⁻¹⁰Idze, ikanomake eete hasa ma gogai too teenata qurataqu? Oonita napai eteetema Ohonga Mai ma Sooparaho hasama gegema hiireqa paha ooma napai abi Ohongaho tomidzake korabetetake goga hiiremi bamu isanataqu.

¹¹Dzairamane, oi oberani. Nike moomi oba togo ma meke esese oba neseho puita biranatorai mae? ¹²Eo, nike moomi ee dzunata pogari mee goomorai mae? Paha, togora meei qasiputa goomorai mae? Dzairamane, oi bamenomanipamu! Oba togo ma meke nopoi qesa dzaira eetaamanita tete mee qupadzomaqa noo qidza keke hiibare.

NOKANOKA QUSUNAHO NOO

¹³Qate nikhota qesai qupa dzohidzohi ma nokanokanomani mae baamu? Oi abi oonomai sama qusubaitaama naate nokanokata isanateqa oora ma qaara qidza nometa abike tete banaitaridzoni.

¹⁴Oonihe, nikhoho qupata ttire mina biranatemni nikhoho qesa bitta ma kaka eetaquko etoqa soropuru eete noo mee oke arabidzaino. ¹⁵Nokanoka oonomai qusuho nenanidzara, bamu. Oi ttokaho iha ma dzobidza qangaho nena. ¹⁶Oi iibadzaho pattani. Nookao. Abi ttire eeteqi bitta ma kaka eetemi oho neta ingaqa ma rasaki samane biranatakoi.

¹⁷Qate nokanoka qusuna quratorai oi mutusa qidza keke. Oi hasu ma keba, ma oi bamu abiho kahosa eetaqu. Oi paha abi riitaama ma ikobetaamanihe dzasa quba mee qidza samaneke goomorai. ¹⁸Oho biidzake hasuho maimanei abiho qupata keba ma dzapata dzaaromi oho mee rike ma pobi bagenomai biranatakoita qupadzomare.

QUPA BURISI EETAQUHO NOO

4 ¹Khooba apeho quba qaa ma dzauba nikhoho bisata biranatorai bahe, pasena nikhoho qupa ma samata baura eetemi biranatorai, oi mee.

²Nike teehe quba rumubaqi saridzaama naatorai, oi nikhoho pupu qaateqi saridzare hou eete ao ttire eeteqi teeta ma tanga qupadzomorai.

³Ma nikhoho pupu hiireqi oberama dza nikemeqaho noo hiiremi meeama naatorai. ⁴Idzii, nikhoho atapa sama sesenomaho tomidza naasubita nookare.

Ttoka abi eetoraiho masake eetaqui Ohongaho ibo. Oonita apei oho masake eetaqu noi Ohongaho ibo eetakoi.

⁵Oi sinabidzai hee, Ohongai ao napake Sumasa moitemi noke qusubaitaama naataquko noi hairiamake ttire eetakoiqi hiiremi nike qupadzomami habata tuumorai mae? Oi baamu. ⁶Sinabidza teei hee, Basesanomake Ohongai ibo eetoraihe, abi qupa kebanomake noi baruna heenata beedzaenomaitakoiqi hiiremi oorai.

⁷Oonita napai beedzae oho isakita oorai. Oho quba nike Ohongake dzaga bobotoqa Saataqake basesa eetemi noi nike papate atti tuumakoi. ⁸Oi nike Ohongaho dzagata inobetemi noi paha nikeho dzagata inobetakoi.

Oho qubake kahosa abi nike ao qupa ma boto akobetare. ⁹Ma qupa nikeme pobitemi sesesei oorare. Nike qupa qangaqanga eete tti ma ttaka hiibare. Nike qakiqaki eete qaariti poiqa qupa bame eetare. ¹⁰Nike oonomake eete Soopara napameho pengata subatemake meenipamu noi nike ai qusubaitakoi.

QOMAQOMA HIIBAHUHO NOO

¹¹Paha, eto qesaho obero hiibaino. Dzairamane, teei dzaira nomeho obero hiibaquko noi oora ma qaaraho sinasina obero hiibakoi. Oi noi dzaira nome qanga hiireqa sinasina qidza oke qanga hiibakoi. Oonita nii sinasina qidza oke qusubaitaama naate oke qomaqoma hiibaquko bamu isanataqu.

¹²Nookare. Ohonga teena maripa Maikhatai oora ma qaaraho sinasina oke mootota. Noi noqenipamu abike ingonaitareiqqa ingonaitakoi, ngausa eetareiqqa ngausa eetakoi. Oonita nii Ohonga apei temu niimeke ao hairiamake iiga ma qomaqoma hiibaqu?

ETO OHONGA RIITAINOHO NOO

¹³Qate qesa ma nikei totoho erake hiirorai. Hee, Oo nanai isanate poiqani mae iihaike meusu nagapata tuumaqa tii teenaho nakuta pisinisi baura eeteqa oma mina saridzakoiqa hiirorai. ¹⁴Idze, iihaike biranataquhoke nike ruumeni.

Oi nikeho qaraqarai sumasa qaunaho isakita biranahiqake ao dzaetakoita qupadzomare. ¹⁵Totoho oho habarake nike hee, Ohonga Sooparai hiiremake nanai ooque eetakoi mae erake eetakoiqi hiibaridzo.

¹⁶⁻¹⁷Oonita teei Ohongaho pengata quba qidza qupadzomaqi eetareiqqa eetakoi, oonihe oke eetaama naataquko nohota kahosanoma naatakoi. Oho quba nike Ohonga ruume naate qupa ma sama qusuba baura eetemi oho tete sapara naatakoi.

TTUMA MINAHO DZAODZAO OHO NOO

5 ¹Qate ttuma minanoma nike nookare. Quba bamenoma nikeho irita biranatake boobita nike oho tti ma ttaka hiibare.

²⁻³Bodza ao bamu naatemi nike ikaqi hiire iisu mina mootorai? Ttuma nikehoi dzahosa eetemi ttoba ma sasa nikehoke bittura muunami, siriba ma gori nikehoi ttidza sakabami ttidza oi nikeho qoredza khooba paanaite ao eepaho qesa nikeke dzoobakoi. ⁴Baura abi nokoi nikeho sobadza geemami nike oho ipi ma ari qaanatemi oho areare hiirorai. Oonihe mee rumutoraiho abi tti ma dzauri hiiroraimi totoho oi Qaa Pobipobi napahoho tomata quratoraita nookare.

⁵⁻⁶Oi nikei abi kahosaamake batabireqi teetemi nokoi qidzoke oho ipi teetaqu. Oonihe nikei ttokata ari ma mosunoma qaaqi sapurunoma naatemi nikeke dzuubetaquho bodza ao dzamonatoraita qupa burisi eetare.

IPI MA ARIHO NOO

⁷Dzairamane name, nikei goottaemama naate qaamake Soopara napahoi biranatakoi. Oi dzooho mai teei mee qidza goomaquho beebe eete qaama quu bosabosa ma ipina taatemake mee saridzakoi.

⁸Oonita Soopara napahoi oho qesa biranatake boobita nike goottaemama naate qupa nikeme too teete qaarare. ⁹Maripa Maikhatai ao naga pouta qooroqi ttoka abike maripa eetakoihe noi eto nikeke maripa eetainoho quba eto nike qesa iiga hiibaino.

¹⁰Dzairamane, agobake too abi nokoi Ohonga Sooparaho dzapata hiireqi goottaemake heme samane saridzeqi tete oke napaho quba biraitemi oorai. ¹¹Battigaranomaho hasake hiireqi napai hee, Bagenomaniqi hiiroraita qupadzomare.

Paha Dzobu battigara naatetaho pobike nike nookami Ohonga Soopara oho ipi ma ari noke moiteta. Oonita nike moomi Soopara napahoi gimuba hemenomanita dzasa mina eetorai oke etoqa ruume naataino.

NOO HIIRE TATANGAITAQUHO NOO

¹²Qata noo bamenomanipamu teei erani. Nike noo tatangaitareqi etoqa hee, Anai Ohonga qusunani mae ttokanani mae quba qesaqesaho pengata hiibiqi hiibaino. Nike oore hiireqi oore keke hiibare. Ma bamuiqa hiireqi bamu keke hiibare. Oonoma hiiremi Ohongai bamu nikeho qomaqoma hiibaqu.

PUPU HIIBAQUHO NOO

¹³Obete nikehota qesa kaiponomai pupu hiibare. Qate qesa kakiqakinomai isanate Ohongaho hasa hiibare. ¹⁴Ma hemenomai sinabidza sooparaho quba hiiremi noko Soopara napameho quba eeteqi noke bibi suraite noho irita pupu hiibare.

¹⁵Oonihe ai tataumaqi pupu hiiremake Ohonga Soopara noke tukutomi khetedzanomai qidzanatemi noho kahosa teei ooraquko Ohonga

dzamutakoi. ¹⁶Oho qubake kahosa nikeme qesa hiire paanaiteqa qesaho quba pupu hiire qaaqa qidzanatare. Oi abi pobi teei pupu hiiremi oi beedzaenoma naate bamu sapara naataqu.

¹⁷Napai gama pepepe oonihe, agoba Eriai oonoma ooqi pupu hiireqi hiireta, Eto quu taatainoiqi hiiremi tii tapari ma temuho khooba oho nakuta quui te tokata taatara, bamu. ¹⁸Qate noi paha pupu hiiremi quui taatemi ttoka paha mee eetetanita oho beedzaeta giimare.

QESA INGONAITE POBITAQUHO NOO

¹⁹Dzairamane name, nikhota teei tete mee qaatemi teei noke dzeimami paha teteta tuumaqu oi qidza. ²⁰Oi kahosa abi teei tete qangata tuusumi teei noke paha tete qidzata mootaqu oke eesuqi noi oora ma qaara nohoke baata neta ingonaiteqa kahosa samaneke teetakoi oke noi qupadzomare.

Anaio Dzakopo